

Jørgeskommission. Jeg kan ikke negte, at jeg hører til dem, som med spændt Interesse imøde- ser Resultatet af denne Undersøgelse. Det vilde være mig kjær, om den var i Stand til at af- sprede det særdeles uheldige Lys, hvori denne Be- givenhed foreløbig har maattet stillet sig efter de Oplysninger, der offentlig ere komne frem. En anden ligeledes temmelig omtalt Afstedigelse under Mili- taretaten har endnu ikke fundet sin Plads paa Pensionslisten. Jeg sigter derved til Afstedigelsen af Lieutenant Berggreen, hvor der er den Mærke- lighed, at han afstediges fra sin militære Stilling, eller at han i al Fald behandles paa en saadan Maade i sin militære Stilling, at han derved ser sig foranlediget til at søge sin Afsted, fordi han ikke vilde foretage en Udfordring, som efter mili- tære Love ansaaes for nødvendig, medens Statens borgerlige Love belægger den med Straf (Berg og Andre: Den straffes ogsaa efter militære Love.). Jeg beder om Forladelse, ved de militære Love tænker jeg ikke paa dem, der ere skrevne enten i Krigsartiklerne fra 1693 — er det Nærstal rig- tigt? — eller i den nye militære Straffelov, som det ærede Medlem paatalder, men jeg tænker paa den Lov, som de Militære ligesom Hedningerne have skrevet i deres Hjerte. — Med Hensyn til Kultusministeriets Budget har det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) i stærke Ord misbilliget den Ordning, som nu er givet Theatret ved Finansloven for indeværende Aar, og som derfor gjenfindes i Forslaget for det kommende Aar. Jeg er fuldstændig enig med ham i det høist Uheldige i denne Ordning, og da Saa- gen ifjor var for, har der fra denne Side bestan- dig været gjort gjældende, at denne Ordning er i og for sig høist ubensigtsmæssig; det er en Ven- den tilbage til Tilstande, som man efter mo- den Prøvelse og lang Erfaring fandt det rig- tigt at forlade, og den er behæftet med meget store Ulemper, som allerede nu gjøre sig gjældende. Det er ikke den mindste Ulempe, at hele Detail- len paa Theatrets Budget, om det saa er „Struds- fjerene“, forelægges Folkethinget til Afgjørelse, og at vi derved drages ind i en Uendelighed af Spørgsmaal, som baade ere os fremmede og burde være os uvedkommende. Men det maa dog ikke glemmes, at, dersom man skal pege paa nogen Enkeltmand, der fortrinsvis er Skyld i, at denne Ordning af Theatret er kommen frem, veed jeg ikke at nævne nogen anden end det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds. Dersom han ikke ved fore- gaaende Leiligheder havde paa sit eget og sit daværende store Partis Vegne umuliggjort Bevarelsen af

den tidligere Ordning og draget Standsningen af Theatret, den pludselige, uforberedte, inod al Tra- dition sridende Lukning af Theatret ind som et af de berømte „konstitutionelle Punkter“, paa hvilke han i sin store Ministerkamp troede at kunne sætte Alt ind, saa havde vi ikke faaet den Ordning, der nu ligger for. (En Stemme: Det var han ikke ene om!). Det ærede Medlem var ikke ene om det, det er ganske vist, men det ærede Medlem var den væsentligste Fører og Led- der, og det er ham mere end nogen Anden, vi kunne takke for at være komne ind paa denne uheldige Ordning; thi, at den er uheldig, og at man maa ønske snarest mulig at vende tilbage fra den, tror jeg, at alle maa være enige om. Det glæder mig, at det er erkendt, at en logisk Følge af denne Ordning maa være, at Theatrets Gjæld til Sorø Akademi bliver klar. Det ærede Medlem gjorde sig imidlertid her skyldig i en mærkvaerdig urigtig Skurning. Han sagde nemlig, at, da Theaterloven vedtoges, blev det bestemt, at paa en vis Finantslov skulde det afgjøres, om Løkkudet fra Sorø Akademi skulde være Laan eller Gave. Det blev nu afgjort, at det skulde være Laan (Berg: Theatret skulde betale det tilbage.) Ja, Theatret skulde betale det tilbage til Sorø Akademi, og det ærede Medlem fandt, at denne Afgjørelse nu var forladt. Det forekommer mig tværtimod, at Finantsloven aflægger det bedste Vidnesbyrd om, at man fuldstændig respekterer den Afgjørelse, hvortil man kom dengang. Det erkendes jo netop fremdeles, at Sorø Akademi kun har ydet disse Penge som et Laan. Nu har — ikke mindst ved det ærede Medlems Medvirkning — Theatret faaet den Stilling til Statskassen, som det har paa Finantsloven; Theatret skal betale Laanet tilbage, i det Mindste forrente og afdrage det, men Thea- trets Kasse er nu tillige Statens Kasse, eller rettere: Statens Kasse er tillige bleven Theatrets. Dette er en uundgaaelig Konsekvens af den Af- gjørelse, der er truffen. At Staten nu er kommen til at staa bagved Theatret, er en Sag for sig, der ganske vist ikke staa i mindste Maade i Strid med den Afgjørelse, som den Gang blev truffen, thi det hævdes tværtimod endnu, at Sorø Akademi har ydet disse Penge som Laan, og at det skal have disse Penge tilbage. Nu maa jeg imidler- tid sige, at saa kjær det skulde være mig, om denne Ordning gik igjennem, og om Sorø Akademi fik de 1,270,000 Kr. tilbage, som Theatret skyl- der det, har det dog overrasket mig noget at se Finantsministeren eller Kultusministeren — jeg